

Olga Arcia:

Les représentations du passé rwandais au 20eme siecle

(posudek diplomové práce)

Autorka vypracovala svou magisterskou diplomovou práci s velkým zaujetím. Svě téma, které na dokonale odborné úrovni rozebírá některé kořeny a explikace aktuálního konfliktu mezi Tutsii a Hutuy ve Rwandě, pečlivě studovala jako problematiku reprezentací dějin a sociálních, etnických a kulturních poměrů v zemi. Kritické analýze podrobila přístupy evropských badatelů - historiků a sociálních antropologů - i domácích vzdělavců (nejznámější je přirozeně A. Kagame). V druhé části se pak zabývá analýzou reprezentací rwandské minulosti v koloniálním období, tak jak se jeví v beletristických odrazech v dílech francouzsky píšících rwandských autorů.

Pro práci, rozebírající složité téma do pozoruhodné šíře a hloubky, O. Arcia využila bohatou bibliografii (53 monografií a 8 článků a statí v odborných periodikách a sbornících, údaje z internetu) a možnost konzultací s předními odborníky za studijních pobytů ve Francii a v Belgii. Nejvýznamnější jména jsou uvedena v úvodním poděkování. Názory vyslovované v odborné literatuře autorka klade přemýšlivě do kontextu doby a prostředí, kdy byly formulovány, takže souhrnný obraz reprezentací vyvstává z práce plasticky a věrohodně. Ve vlastních úvahách si autorka uchovává kritický odstup, jak jí dovoluje její pozoruhodná erudice v otázkách vyvíjející se historické teorie (zvláště hodnocení orální historie, včetně její kontaminace literaturou psanou), sociální antropologie i filologické problematiky.

Výklady jsou uspořádány velmi přehledně. Práce se dobře čte a názory poměrně snadno srovnávají, případně konfrontují. Zkoumání reprezentací v orální tradici věnuje velkou míru pozornosti osobnosti panovníka Ruganzu Ndoriho a pak pohledům významných autorů (Pages, Kagame, Coupez a Kamanzi, Vansina, De Heusch, Smith). Druhá kapitola první části rozebírá modely rwandské předkoloniální a koloniální společnosti v nejvýznamnějších dílech antropologů (J. Maquet, Catharine Newbury, Helen Codere). V druhém oddíle se O. Arcia věnuje rozborům pohledů ve francouzsky psané beletrii rwandských autorů. Jde především o čtyři; jsou to Habiyakare, Naigiziki, Rugamba a Rutí. Na tomto poli autorka objevuje a zpracovává látky, které posavadní odborná literatura nezaznamenala. Arciina práce je tu zřetelně původním přínosem, ukazujícím cestu k případným dalším bádáním. Skutečnost, že je psána francouzsky, usnadní její recepci a stimulační vliv v mezinárodní afrikanistice. Bylo by možná dobré zkonfrontovat pojetí a terminologii reprezentací s blízce příbuzným oborem

bádání, oblíbeném rovněž ve francouzském prostředí: historickou pamětí (la mémoire historique). Bádání v obou proudech pročišťuje obraz historických kořenů neblahého konfliktu, až genocidy, ve Rwandě.

Francouzštinu autorka zvládá dokonale, text je psán velmi kultivovaně a čte se dobře jak z hlediska přehlednosti, tak dobrého stylu. Drobných překlepů lze nalézt jen při vysoké míře pedanterie mizivou trošku. Práce je po všech stránkách nepochybně vynikající; daleko překračuje standardy požadované od práce magisterské. Plně ji doporučuji k obhajobě.

V Praze 16. září 2008

Prof. PhDr. Luboš Kropáček, CSc.,

vedoucí práce, Ústav Blízkého východu a Afriky FF UK